

یک استاد جامعه‌شناسی در گفتگوی اختصاصی با پُرسون مطرح کرد:

بستر و دروازه ورود به مخدرهای دیگر؛ «قلیان» است؛ متولیان کجا هستند و چه برنامه‌ای دارند؟

دکتر مهرداد هوشمند استاد جامعه‌شناسی و مدرس جلسات آموزش خانواده معتقد است: در سال‌های اخیر متاسفانه گرایش به مصرف قلیان در بین نوجوانان، جوانان و خانواده‌ها افزایش چشمگیری داشته است که این امر مشکلات و پیامدهای ناگواری را از نظر اجتماعی، تربیتی و فرهنگی برای آنها و نظام اجتماعی ایجاد خواهد کرد.

به گزارش سایت خبری پُرسون، دکتر مهرداد هوشمند با بیان اینکه مصرف قلیان مقدمه و دروازه ورود به مخدرهای خطرناک دیگر است، گفت: صاحب نظران اجتماعی و فرهنگی از مصرف قلیان به عنوان مقدمه و دروازه ورود به اعتیاد و گرایش به مخدرهای پرخطر یاد می‌کنند که این امر با افزایش آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی و اخلاقی دیگر رابطه نزدیکی دارد. به عبارتی افرادی که با قلیان آشنا می‌شوند و از آن استفاده می‌کنند، در مرحله بعد به سمت مخدرهای جدید تر و خطرناک‌تر کشیده می‌شوند. واقعیت این است که استفاده از قلیان می‌تواند وابستگی و عادات ناپسندی را در بین نوجوانان و جوانان تقویت نماید و آنها را به سمت مخدرهای دیگر از جمله مخدرهای صنعتی سوق دهد.

این استاد دانشگاه افزود: دوستان و همسالان در گرایش به مصرف قلیان نقش موثری دارند. سیاری از نوجوانان به دلیل فشارهای همسالان خود و ترس از طرد شدن از سوی آنها یا نیاز به پذیرش اجتماعی از سوی گروه دوستان خود، به سمت مصرف قلیان می‌روند. این دوستان و همسالان پرخطر و به تعبیر "رابرت مرتون"، گروه‌های مرجع منفی

(negative reference group) هستند، که زمینه را برای جذب و گرایش نوجوانان و جوانان به سمت مصرف قلیان فراهم می‌کنند. به عبارتی نوجوانان آنها را به عنوان الگوهای رفتاری خود انتخاب کنند و به تبعیت از آنها به سمت مصرف قلیان کشیده می‌شوند.

دکتر هوشمند بیان کرد: حضور در محیط‌های اجتماعی نظیر مهمانی‌ها، قهوه‌خانه‌ها، کافی‌شاپ‌ها، رستوران‌ها و مراکز تفریحی که دوستان و همسالان در کنار هم قرار می‌گیرند، زمینه و شرایط را برای گرایش نوجوانان و جوانان به مصرف سیگار و قلیان و گاهی مخدرهای دیگر فراهم می‌کند. نوجوانان در این محفل‌های دوستانه و مهمانی‌ها از طریق مشاهده و تقلید از رفتارهای دوستان و همنشینی‌های نامناسب با آنها و تاثیرپذیری از این افراد به عنوان الگوهای رفتاری به سمت مصرف قلیان و مخدرهای دیگر کشیده می‌شوند.

وقتی نوجوان می‌ببیند که دوستان و همسالان در این جمع‌های دوستانه از مصرف قلیان با هم لذت می‌برند، و از سوی همین دوستان خود مورد پذیرش قرار می‌گیرند و بیشتر دیده می‌شوند و به آنها بیشتر توجه می‌شود، گرایش و تمایلات آنها به استفاده از قلیان و مخدرهای دیگر افزایش پیدا می‌کند.

وی همچنین عنوان کرد: در گذشته استفاده از قلیان بیشتر ختصاص به پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها داشت و بیشتر در محیط قهوه‌خانه‌ها مورد استفاده قرار می‌گرفت. ولی امروزه متاسفانه به دلایل مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی استفاده از قلیان روند افزایشی پیدا کرده و مصرف آن به عنوان یک سرگرمی و تفریح برای جوانان و خانواده‌ها تبدیل شده و سن استفاده از آن نیز کاهش پیدا کرده و امروزه متاسفانه نوجوانان و جوانان به عنوان یکی از مصرف‌کنندگان اصلی آن محسوب شوند که با انگیزه‌های مختلف از جمله: دور هم بودن، تفریح، خوشگذرانی، عوارض نداشتن آن، نداشتن اوقات فراغت مناسب از قلیان استفاده می‌کنند و امروز به شکل یک رفتار اجتماعی سرگرم‌کننده درآمده است.

این مدرس آموزش خانواده در رابطه با نقش خانواده‌ها در استفاده از قلیان افزود: واقعیت این است که کم‌توجهی و عدم نظارت مناسب والدین و خانواده‌ها از عوارض و پیامدهای استفاده از قلیان و جا افتادن این نگرش در بین آنها که مصرف قلیان اعتیاد آور نیست و مضرات خاصی ندارد، زمینه گرایش بیشتر اعضای خانواده را به سمت مصرف قلیان فراهم نموده، به گونه‌ای که امروز قبح استفاده از قلیان در خانواده‌ها و محیط‌های عمومی شکسته شده و به یک فعالیت عادی و مرسوم تبدیل شده و حساسیت و نگرانی خانواده‌ها از استفاده از قلیان توسط فرزندان خود کاهش یافته است، که این امر زنگ خطر و تهدیدی برای سلامت خانواده و نوجوانان و جوانان از جنبه‌های مختلف است.

دکتر هوشمند در خاتمه افزود: بنابراین عدم آگاهی و شناخت برخی از خانواده‌ها از خطرات و عوارض جدی قلیان، دسترسی آسان به مواد مورد نیاز آن و فراهم بودن آن و این طرز تلقی و نگرش خانواده‌ها که استفاده از قلیان یک وسیله تفریحی بدون خطر است، همچنین تبلیغات گسترده‌ای که امروزه در شبکه‌های اجتماعی مجازی و مراکز تفریحی، پارک‌ها، رستوران‌ها و سفره‌خانه‌ها و... در مورد استفاده از قلیان به عنوان یک وسیله جذاب و سرگرم‌کننده انجام می‌گیرد، همه اینها زمینه ساز گرایش بیشتر خانواده‌ها و نوجوانان به سمت مصرف قلیان و مخدرهای دیگر شده است.